

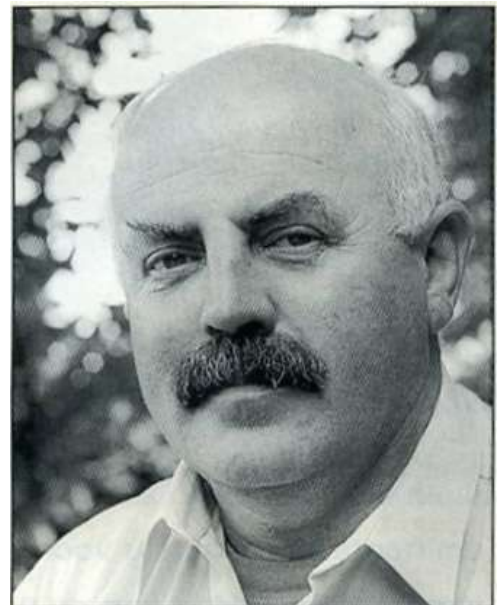
Kees van Roessel: We hebben alles gepacht in het leven (1997)

Sieth Delhaas

de Bazuin, 17 oktober 1997

In deze eerste aflevering Kees van Roessel (50), vader van drie zonen en biologische boer.

“Tien jaar geleden besloot ik biologisch te gaan boeren. Ik vond, en vind nog, dat de Nederlandse landbouw zich te eenzijdig ontwikkelde. Puur gericht op kwantiteit. De landbouw moet kwalitatief breed zijn om te kunnen blijven voortbestaan. Ik heb toen een duidelijke keuze gemaakt om de cyclus van het steeds maar opvoeren van prestaties te doorbreken. Bovendien vond ik dat in die keuze een grote uitdaging ligt. Van mijn collega's en de burgerij heb ik steeds meer support gekregen. Mijn collega's stonden er aanvankelijk afwijzend tegenover, want het was toch, hoe moet ik het noemen, een ommekeer van het gangbare denken. Nu krijg ik opmerkingen waarin ze laten horen dat ik waarschijnlijk op de goede weg zit. Hun zich afzetten slaat om in waardering. Economisch gaat het goed. Ik heb net als in de oude manier van boeren investeringen gedaan en het bedrijf vergroot.

Andere waarden

Het is niet alleen een praktijkomslag, maar het gaat ook om andere waarden. In de lezingen die ik houd zeg ik het zo: we hebben alles gepacht in het leven. We worden geboren en we kiezen een beroep. Als boer kun je dertig jaar met de grond bezig zijn en dan is het op. Daarna draag je hem over aan een van je eigen kinderen of een andere boer. Het goed rentmeesterschap moet dan zijn, dat je de grond beter overgeeft dan dat je hem gekregen hebt. Je moet die grond dus niet zo belasten dat de volgende generatie er moeite mee heeft. Aan ons vak zit toch ook een ethische kant van hoe je omgaat met grond, water en lucht.

Ik heb me nogal bezig gehouden met allerlei bestuurs- en adviesfuncties; bij de bank, binnen de biologische landbouw en zestien jaar gemeenteraad. Op mijn achtentwintigste was ik al voorzitter van het jeugd- en jongerenwerk. Ik was er steeds vroeg bij. Toen was het: jij bent een jonge vent, jij moet dat maar gaan doen.

Op een gegeven moment kwam het keerpunt en zei men tegen mij: ‘Weet jij nog een jongere?’ Ik denk: ‘Ja, verhip, ik ben zelf ook ouder aan het worden. Er moet iemand komen die mij opvolgt.’ Dat is een gewaarwording die ik heel direct heb beleefd. Ik geef anderen die een visie hebben best de ruimte, maar op dat moment voel je: ik ben niet meer de jongeling van tweeëndertig jaar geleden die zich alles kon permitteren.

Opvolger

De kinderen die je op de wereld hebt gezet zijn zichzelf aan het vormen. Je hebt ze in een bepaalde richting mee geholpen en daar begin je los van te komen. Ze zijn in het stadium waar ik vijftig jaar geleden was: waar wil ik naar toe en hoe kan ik in deze samenleving een positie verwerven en me handhaven?

Mijn tweede zoon toont interesse voor het bedrijf, maar de vanzelfsprekendheid waarmee dat vroeger gebeurde is er niet meer. Dat verwacht ik ook niet van de kinderen. Ik heb gezegd: ga studeren, oriënteer je goed op wat je wilt. Ga na je opleiding nog een paar jaar elders werken, eventueel naar het buitenland, zodat je een beetje weet hoe de maatschappij in elkaar zit en kies dan.

Heb ik geen opvolger, dan kom ik een keer aan de vraag hoe lang ik nog door wil gaan. Is het mijn enige doel om tot in de zestig die boerderij te beheren? Nee, dat vind ik niet. Ik vind het interessant om te gaan reizen. Vanaf mijn achttiende ben ik jaarlijks op vakantie geweest. Als ik op mijn 57e nog geen opvolger heb, ga ik ruimte creëren voor andere dingen.

Al met al heb ik me behoorlijk ingezet. 't Is een 24-uursbedrijf. Wij hebben het efficiënt met onze tijd om moeten gaan. Mijn vrouw en ik hebben altijd samengewerkt. Ze doet wat hand- en spandiensten en de administratie. Ze heeft geen vaste taak in het bedrijf. Wij gaan veel met elkaar om. Als het bij vrienden over onze relaties gaat, zeg ik dat het bij ons net iets anders ligt. Wij zijn vaak beschikbaar voor elkaar. Als ik iets heb of zij, zoeken wij elkaar op. Zo kun je veel met elkaar bespreken. Ja, ik persoonlijk, maar ik denk dat ik ook voor Leonie spreek, heb er nog steeds lol in dat we 26 jaar geleden voor elkaar gekozen hebben.

Geen blindganger

Het mijn en dijn staat bij mij heel hoog in waarde. Je neemt niet iets van een ander of verrijkt je niet ten koste van hem. Ook de omgang met mensen is voor mij belangrijk. Ik probeer ieder mens in zijn eigen waarde te erkennen. Ik denk dat dat wel aardig lukt. Op onze zilveren bruiloft varieerden de vrienden en kennissen van een directeur van een grote fabriek tot mensen die in hun vrije tijd op de boerderij komen helpen. Die mochten daar allemaal zijn. Ze hebben ieder op hun manier bijgedragen aan ons leven.

Ik probeer ook klaar te staan voor anderen. Gevoel voor waarden heb ik met de moedermelk mee gekregen en met het geloof. Ik ben praktiserend katholiek maar ik ben geen blindganger. Ik hecht aan traditionele waarden ten opzicht van de moderne tijd en daar discussieer ik over. Ook met mijn kinderen. Mensen richten zich toch op iets dat richting geeft: een voetballer, een popster of sekten.

De kerk heeft voor mij nog genoeg richtinggevende handvatten. Maar de samenleving verandert en de kerk moet zich maatschappelijk aanpassen. Anderzijds bestaan bepaalde waarden al eeuwen en die moeten blijven. Misschien moet je ze wel anders interpreteren. De kerk moet de zaken meer vanuit een sociale kant bekijken. Ons moeder zij altijd: 'Voor de sterken hoef je niet te zorgen, die zorgen voor zichzelf.'"